

# Womhaj Bóh!



Czisko 8.  
19. febr.

Łétnik 3.  
1893.

## Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Ssmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a łu tam dostacź sa sčtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

### Njedzela Invocavit.

Mat. 16, 21—23: „Ty njemëniš, sčtož Bože, ale sčtož cźłowjeczne je.“

S dobreje wutrobny napominašče Pëtr swojeho Knjesa, jako tón wo swojim czerpjenju a wumrjeczu rëczy: To ło tebi stacź nedyrbi. Wutrobna lubosć k temu Knjesej jeho k temu pohnuje. Pscheczežka je sa njeho myšl, tradacź dyrbjecź swojeho Knjesa a wschëch kúblow jeho gmejnstwa. Tola Jesuž jeho krucze wotpołasa. „Ty njemëniš, sčtož Bože, ale sčtož cźłowjeczne je.“ Sdy by tón Knjes dženša hišcze tak se swojimi kšesczijanami rëczal wo swojim czerpjenju a wumrjeczu, njeby wón nëtotremužkuliz sašo prajicź dyrbjal: „Ty njemëniš, sčtož Bože, ale sčtož cźłowjeczne je“? Ach, kajke wopaczne myšle ma tola wjele kšesczijanow wo tutym najwjetschim Knjesowym skutku! So je Khrystuřowy kšiciz króna jeho zylého skutkowanja, to njechadza srosnymicź. Byrnjež tón Knjes łuam praji, so wón da swoje žiwjenje k wumóženju sa jich wjele, byrnjež jeho kwjeczi japoschtoli i zylej zyrkwju prëduja: Wón bu sa naš k hrëchëj cžinjeny, so bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž psched Bohom płaczi, woni wjedza to lëpje. Sbožnika, kiž je ło sa naše hrëchi do kwjercze dał, njepotrebaju. Wo hrëchu niczo njewjedza, abo łuam łuami tajzy ludžo, kiž móžeja wschitko sašo napravicź. Duž jich myšle pschi kšicizowanym sbožniku nimo džeja. Khrystuř je jim wulki profeta; wo wyschšim mëschniku njechadza niczo klyšecź. Ale wëscze wo tajkich myšlach tež płaczi: Wy njemënicze, sčtož Bože, ale sčtož cźłowjeczne je.

Druhy spominaja na sbožnikowe czerpjenje a wumrjecze i najsrudnišim łobuczerpjenjom. A sawëscze tón dyrbjal kamjentnu wutrobu mëcz, kiž mohł teho, kiž žaneho hrëcha njeje cžinik, tak žaloknje czerpicź widzecź hjes saczucza najwutrobnisheje srudoby nad tym. Tola hdyž hewał niczo wobzarowacź nimaš hacź židowřku kurowosć a Knjesowe hórke czerpjenje, dha płaczi tež wo tychle myšlach: Ty njemëniš, sčtož Bože, ale sčtož cźłowjeczne je. Sašo druhim je Knjesowa kwjercź martrowřta kwjercź, snamjo, so je jeho wëz dobra a sprawnna, snamjo, so je wón tych swojich hacź do kwjercze lubował. Ale Bože myšle wo sbožnikowym czerpjenju tajke myšle tež hišcze njeišu; te łu wjetsche a hlubšche.

Kajke dha łuam Bože myšle wo tym? Tón Knjes praji: so ma hič do Jerusalema a wjele czerpicź. Haj jeho czerpjenje je Bože dla našny skutk; je skutk Božeje lubosće a prawdosće. Božu lubosć, kotraž je tajki wopor sa naš pschinježka, Khrystuřowu lubosć, kotraž bë pošluřna hacź do kwjercze na kšicizu, w tutym skutku pošnacź a kšwalicź, to rëka: mënicź sčtož je Bože. Pohladaj i tajkej ponižnosću, nutrosću a wëru na swojeho sbožnikowe czerpjenje, kaž hrabja i Zinzendorf, kiž pohladujo na Božu martru džesche: To łu ty sa mnje cžinik; sčto cžinju ja sa tebe?

Tež skutk Božeje prawdosće je Khrystuřowa kwjercź. Wón je našchich hrëchom dla do kwjercze daty a našheje prawdosće dla sbudženy. Pschi jeho czerpjenju a wumrjeczu dyrbiš swoj hrëch pošnacź a prajicź: „Da łuam to sawinował, sčtož ty łuam pscheczerpil, te puki łu ty

thował, kiż ja bęch saśluzik. Sa słótnik steju tudy, mje njesudż burowje, to proschu hręschnik khudy, cziń so mnu po hnadze", to ręka, męnicz, shtoz je Boze.

Wschu winu je wón na so wsał, ale tež se swojej hórkej smjerczu najbohacishe kublo saśluzik: wodawanje hręchow, žiwjenje a sbóznosć. Ach, spomń na to, mój kšhesćiziano, w tychle czichich njedželach, hdžež widžisich swojeho Jesuša czerpicz a twoje męnjenja a myšle budža Boze myšle.

Widžisich-li jehó w sahródze so se smjerczu będzicž, dha spomń na to, so je wón tał přenich człowjekow winu w paradísowej sahródze wotpocuzik. Widžisich-li jehó wot jandžela pošlynjeneho, dha spomń na to, tał smy nětko do jandželskeho towarštwá pošběhnjeni; widžisich-li jehó sa-nicženeho a sapřewaneho, dha spomń na to, tał bu nam psches to węcžna cžesć data; widžisich-li, tał jemu draštu wuřwleku, dha spomń na to, tał je wón tebi draštu węcž-neje prawdosćže dał; widžisich-li jehó lacžnosć czerpicz na kšchizu, dha spomń na to, tał ty nětk njetrjebasch helřku cžwilu a lacžnosć czerpicz; widžisich-li jehó wumrjecž, dha spomń na to, so my psches njehó węcžnje živi budžemy. Na wscho to spomń i džaknej wutrobu a ty budžesch męnicz, shtoz je Boze. Wsmi bebi pał tež kručze přjód: kšchizo-wacž chzu ja nětk tež wschón hręch, wschě žadošće a lóschty, kotrychž dla męjesche mój luby Jesuř tał czerpicž. „Tehó dla, wy shtódne hręchi, dobru nóž wam žyle dam! Sdaluj-cže so wschitke smęchi, wasche dla Bóh wiřy tam.“ A pschińdu-li samřne czerpienja a hubjenosćže, nusy a wob-cžežnosćže, haj smjercž, ach spomń: Mój Anjes je mi pokazal, tał ma so czerpicž a wón rukuje mi tež se swojim krařnym horjestacžom sa męrnny plód kóždeho powucženja a domach-pytanja. Tał budžesch męnicz, shtoz je Boze. —

Duž dajcže nam i Jesuřom cžahnyč horje do Jeru-salema a pschi jehó czerpienju a wumrjeczu woboje widžecž: wyřkofsć człowsteje winy a hlubokofsć Božeje hnady. Tał budže nam nasche dopomnjenje na swojeho sbóznikowu martru žohnowane a kaž smy na njehó i wěru spominali, tał budže wón nětko a junu i hnadu na naš spomnicž a nam bohacže shtonicz dacž, shtoz je Boze, mjenujžy męř i nim a žiwjenje w nim.

### **Khudy tkałz a smjertniza.**

(Potracžowanje.)

Tole so temu tkałzitej sespodoba, a hižo nasajtra wón wschěm ludžom wupowjeda, so wě ludži wulękaricz, ale ludžo so jemu wuřmjachu a nihtó jemu to njehasche wericž.

Duž so poda, so bę wo wřy schołta na wyřoki shtom salěř a i njehó dele na semju panył, a ludžo bęchu jehó sa morweho domoj donjeřli. Tón męjesche w swojim žiwocže žakřnu bolofsć a sa něšto dnjow praji jemu kóždy lękar: „Sow je wscho přozo-manje podarmo, — i wami dže na kónž, wy dyrbicže wumrjecž.“ Duž w schołtowym domje wschitžy jara ptačachu a žakřsčachu.

Nasch khudy tkałz pał tu řobu do tuteho domu dónđže a wuhlada tam kmótru smjertnizu khoremu i nohomaj ředžo. „Hlejcže, ludžo“, wón praji, „cžile waschi wucženi lękarjo wschitžy do hromady ničžo njewjedža a njerosymja. Žadny wot nich moje lękarštwó njesnaje, duž dadža jowle teho wboheho schołtu wumrjecž. Tehó chzu wam ja bórřy sařo na stopu stajicž. Njewericže mi to?“ — Duž jemu schołtowa žona wulku mřdu řlubi, jeli móhł jejneho muža wustrowicž. Tkałz pał wsa bebi lękarřku shtleńcžku, nacžř bebi wonka do njeye se studnje cžisteje wody, kiny do njeye něšto kaplow jahodkowsje juřki, wulasa, so dyrbja wot tehóle lękarřtwá schołcže rano, pschipořdnju a wjeczor pošnu kžicžku podacž, — a hlej, sa něšto dnjow bę schołta sařo wschón cžitž a strowy, kaž rybicžka we wodže. — A tał se žini nasch tkałz i wjele druhimi khorymi. Lędy bęchu wot tkałza něšto křepow dostali a je sawoptali, a dužy buchú sařo strowi a cžerstwi.

Na jene dobo bę tón bohaty bur shtorił, kotrehož bę řebi něhdy tón khudy tkałz chžyl sa kmótra wuprořycž. Tón pał řebi myřlesche, so jehó khorořcž sa njehó žana řa njebudže a, dokelž bę pienjes-hłódnny, njehasche po žaneho wucženeho lękarja pošlacž, ale po tehóle tkałza wón tola pošla.

Žato bę tkałz do jřtwy fastuřil, praji jemu bur: „Tkałzo, mi budžesch móž i lohkej přozu wupomhacž; žana cžęžta moja khorořcž njeye. Njedawno bęchmy řebi dali řwinjo saręlacž, duž řym so khětro wjele mjařa a kotbařow najęđl a řebi trochu žoldř pokazyl. Daj mi něšto kaplow twojeho lękarřtwá. Njehaske mi ničžo pomhacž, se shtódu drje mi tež njebudža.“ — Tkałz wuhlada, so burej smjertniza pschi řamej jehó hlówje ředžesche, duž wón na njehó hladajo se swojej hlówu satschařny a i ramjenjomaj řcžeje a praji: „Pschecželo buriko, tebi žane jenicžke lękarštwó na žylej semi ničžo wjažy pomhacž njesamóže. Pschecžiwó smjerczi hiřcže žane jenicžke řelko na semi wurořtko njeye. Řodaj so do wscheho, dokho tu wjažy njebudžesch. Ssmjercž cži hižo w řtoku napschecžiwó cžeri.“ Bur so jemu na wscho to wuřmjá, pošla po wucženeho lękarja, po dweju, po řřoch, — a wot nich kóždy jemu praji, jało tam wschitžy řřjo pschi nim řtejachu: „Wasche shtorienje wjele na řebi nima; sa řři dny budžecže sařo řtrowy, kaž rybicžka w wodže“; — ale sa řři dny ležesche wón na marach a bę njebohi.

Nětkle pał so wschudže do tola wofoko wo niřim druhim njepowjedasche, hacž wo tymle tkałzu. Tón bu na jene dobo wschón wumokany lękar. Lęto a džen, a wón bu bohaty muž, natwari řebi řjane domřke, kupi řebi řonja a praji swojej žonje: „Řańža, to pał nětkle węcže wēm: sa něšto lęt budžemoj bohatej, kaž na řnježim dworje hnadny řnjeř.“

Řo něčim so řta, so bę něhđže bohaty řemjan na smjercž shtorił. Tón męjesche řwój řjany hród, řwoje wulke kublo, řjane řuti, pošla a wulku hólú. Tkałz i njemu pschińđže, wuhlada, so jemu smjercž pschi řamej hlówje ředži a praji: „Řnjeř řnježe, i wami na kónž dže, wam ja i ničim pomhacž njesamóžu.“ Duž řnjeř řwojemu schořarjej řakiwny, — tón pschicžeje nětkle i męchom wschěm pošnym řlębora a řkota, a řemjan jemu praji: „Miřchtrje, wscho tole budže wasche, jeli mi wupomhacže i mojeho shtorienja.“ Ale tkałz jemu praji: „Mi wschaf na niřdy móžno njeye wam wu-pomhacž.“ Řo řhwili pał pohlada tkałz sařo na tu hromadu řkota a řlębora a řebi pomyřli: „Něť ja wscho tole, kajke móhł tu potom krařne a řkote žiwjenje pomęcž. Psche cžo jeno chže ta kmótra smjertniza runje tehóle bohateho řnjeřa nětkle męcž? Řewal řo tola pschego praji: „Ssmjerczi je wscho jene, hacž je něšto bohaty abo khudy.“ Njech řebi tola radřcho sa njehó džeřacž abc dwazeczi burow a robocžanow řobu sa řobu wojmje. Móhł ja jowle smjertnizy-kmóři něšto řlubu nacžinicž, by jej to ničžo njeseřkódžilo, a ja byl potom bohaty, kaž řemjan, a nasch Anastasij byl potom kaž nascheho řemjanowy mlódy panik. — Hlej, nětkle wēm, shtó i nej sapocžnu!“ A i tym bu na jene dobo won se jřtwy.

Na dworje wonka řtejachu řchtrjo řřlni wotrocžny. Tychle řebi wón wschěch i řebi řawoła a jim praji: „Řólžy, pošcže nětkle wschitžy řobu sa mnu i řnjeřej na najřtwu, tam řo i jehó řožu pschistupcže, dwaj i jehó hlówje a dwaj i jehó nohomaj. A hdyž wam řasam: „Sapschimńcže tole řožo, wobwjerčcže jo!“ tehdy řožo se řamym řnjeřom hnyřom sapschimńcže a jo tał wobwjerčcže, so wone dužy na jene dobo tał řteji, so řnjeř i nohomaj runjemon tam leži, hdžež bę i wopředka i hlówu ležal.“ — Tałke řo to tež řta a na jene dobo ředžesche smjertniza khoremu řnjeřej i nohomaj. Ta pał bórřy sa tym pschińđže, shtó bęchu jej řlubu nacžinili, duž bu do wocžow wscha řakřmurjena a hnęw jej i wocžow řapasche, potom řuku pschecžiwó tkałzej řbęže a jemu i řjascžomaj hrožesche. Na to bę dužy wscha se jřtwy. Řhory řemjan pał bu sařo cžitžy a cžerstwy, a wjeřelesche řo njemalo. Tkałz dosta řwoje řlubjene řkote a řlęborowe řchěřnati, wuřny řo se řemjanom řobu sa blido, da řebi řescž a picž derje řeřkódžicž a pijesche se řwojim řemjanom hacž do cžmowsje nožy pimo a wino a shtó wě shtó.

(Stónčjenje pschichodnje.)

### **Snutřkowne miřionřtwó.**

(Potracžowanje.)

Wobřchěriřcho dyrbimy řebi rořjařnicž, kajke ma řnutřkowne miřionřtwó řtejniřcže w kšhesćizianskej žyřkwi a wobadže. Snutřkowne miřionřtwó njeha ani i wonkach žyřkwe řame sa řo dželacž ani žyřkej řama bhčž, ale chže wopokasacž duchowne žiwjenje

wěrjazeje luboscje, kotraž šhubjennych, wopuszczennych, sanjerodžennych pyta, doniž jich njenamaka. Takje je šebi mješy stajito sa šwoje skutkowanje.

Š teho šameho ducha, kaž šwontowne mišionstwo, wuroscjene je šnutškowne mišionstwo šdalene wot teho, šo by šo do skutkowanja tamneho mješalo. Šnutškowne mišionstwo njecha wobroczič nješchczenych, ani židow, ani póhanow, a skutkuje nutškach w kšchesczijanskej zyrkwi na kšchczenych kšchesczijanach. Ale dokelž Bohu žel w našchim czašu šrijedža w našchim kšchesczijanskim wótžnym kraju tajzy wotroštu, kotšiz ani židzi, ani póhanjo, ani kšchesczijenjo nješbu, je šo nowe polo skutkowanja šnutškownemu mišionstwu wotewriko; — wone čže tyč wot čžerta šawjedžennych, kotšiz njechadža do žaneho Boha wěrícž, šašo wróczič do kšchesczijanskeje zyrkwe. A njedyrbimy prajicž, šo je to nušny a wážny nadawš, hdyž šo wojuje pšhecziwo tutym čžertowskim mozam, w našchim ludu šo hibazym, kotrež šo wošebje wosnamjenja w šozialdemokratiji? Šlawjedowar šozialdemokratije hašle njedawno šlawnje wupraji: Njepšchipošnowam šnješa ani na šemi ani na njebešach. Zyrkej pšches šwojich šastojnikow na tyč šabludžennych, kotšiz šu wošebje we wulkich městach š wulkimi čžrjódami, škutkowacž njemóže, dokelž šu š wjetšcha š kšchesczijanskeje zyrkwe wuštipili a šo „dissidentjo“ mjenuja; duž dyrbi tu dželacžerjo šnutškowneho mišionstwa je šwojim skutkowanjom zyrkwi pomhacž.

Šdyž pytamy mješy, pšches kotrež je skutkowanje zyrkwinskich šastojnikow a druhich dželacžerjow na polu šnutškowneho mišionstwa dželene, je najšepje, šo šebi štaženje, kotrež je hrěč do našcheho luda pšchinješt, bliže wobhladamy.

Na dwójake wušchnje je hrěč móž dobyš a štaženje pšchinješt. Paš hrěč jenož tu a tam šwoju štažazu móž w wošadže pošajuje, paš je to štaženje bóle šhromadne a je žyše čžrjódny šajedočžiko. Šdžej šo jenož tu a tam we wošadže hrěščne žiwjenje pošajuje, tak šo jedyň šazpiva Bože šłowo, šo w jenym domje nješchesczijanski duch byšli, šo je tu a tam wopikžow, tam je pomhacž pšchibškuschnošč zyrkwinskich šastojnikow. Tak tež ma šo duchowny jako šastojnik zyrkwe šobu ša wošadnych šhudnych štaracž. Žyše hinaš paš je wěž, hdyž štej hrěč a štaženje powšchitkownej; hdyž je njezyrkwinški a nješchesczijanski duch kaž jěd nutš pšchichoš do žyšeho luda a kaž móžna rěša šwoje žožmy do žyšeho ludoweho žiwjenja wuliwacž hrošy. Wošebje je tón štrach we wulkich městach tajki, šo duchowni šami temu štaženju dowobaracž njemóža, hdyž jim š drugeje štrony pomož njepšchidžje. Šladajmy n pšch. na tyč šimkich, kotšiz wjazzy čžopšje wutrobny ša kšchesczijanštu zyrkej nimaja — šladajmy na tyč, kotšiz šu šwoju wutrobu na pienješy a šubša poššli, kotšiz honja ša šwětnej čžješču, ša šwětnym wješelom; šedžbujmy na to, w šajšej naštróžajej měrje štej wopikštwo a njepóžčiwošč w pošlednim czašu pšchibšerašej, wopomimy, šo šwajški domjazeho šwójbneho žiwjenja šo rošpušchčjeja, šo je mšody lud kaž džiwí w šwětnych žadoščach živy, nješapomimy, šo je tu to šrudne šnamjo našcheho czaša, hdyž widžimy šelko hantwjerškich šoždžicžki džej po dróhach čžahacž, kotšiz paš džeka nimaja, paš dželacž nočžedža a šo šu šastwa w našchim czašu léto a pošnišche. Pšhecziwo temu wšchemu dyrbi šo dželacž, hewaš našč lud šrudnemu pšchichodej napšhecziwo dže. Š temu paš dyrbi tež šoždy wěrjazy kšchesczijan šobu pomhacž na tym mješče, kotrež je jemu wot Boha w žiwjenju pšchipoššane, a hješ tymi, hješ šotrymž je živy. Na tutu šwoju pšchibškuschnošč, šuby kšchesczijano, čže šebje tež šnutškowne mišionstwo dopomnicž a šebi prajicž: „Ty móžesh tež w šwojim powošanju w duchu šnutškowneho mišionstwa škutkowacž.“ Šo móže duchowny w šwojej wošadže, hdyž wón tyč š kšchesczijanskej lubošču pyta, kotšiz šu šo do njewěry a hrěšneho žiwjenja šabludžili — to móžetaš hošpodar a hošpoša w šwojej mašej domjazej wošadže hješ džecžimi a čželedžu, — to móže mištr w šwojej dželární hješ wucžobnikami a wuwucžennymi, — to móže čželadnik hješ drugej čželedžu, dželacžer hješ dželacžerjemi; tak tež wucžer w šwojej šchuli, pšchekupž w šwojim powošanju, rycžertubler, šudnik, wojaš. Wšchitzu móžemy š temu pomhacž, šo by prawe žiwjenje wuwóžerššej, pomhazeje lubošče šacžželo w našchim šrudnym czašu.

(Pošracžowanje.)

### Šhto čžichošč šamože.

Ššlónžo a pošnóžny wěr widželščej pošdróžnika, šiz mješesche dobrý mantl. Duž čžyščetaš šo wjetowacž, šotry by jemu mantl najprjedy š čžela ščahnyčž móhš. Pošnóžny wěr mēnjeshche, šo to bóřny došonja a da šo šurowje a šymnje do pučžowarja. Šón

paš šo čžim bóle do šwojeho mantla šawali, šo by šo pšched wětrom šakitacž móhš. Šdyž nēš pošnóžny wěr ničžo došonjecž njemóžeshche, šapocža šlónžo jara čžople a lubošnje šwecžicž, šo bu pučžowarjej jara čžopšo a pušchčzi šwój mantl.

Wušš: Čžichošč a ščerpnošč došonjatej wjazzy, džyli wšcho hantowanje a nješčerpne wušchnje.

G. Scriver.

### Bratraj jandželaj.

Šłoš: Wojuj prawje, hdyž ta huada.

Bratraj jandželaj raš džěščetaš  
Na šemi tu wokošo.  
Španja a šej šmjercže bēščetaš,  
Šoždy w šlužbje Božej jo.

Na šwěrkach na šoru džěščetaš,  
Na nju šo tam šynyščetaš,  
Bješ šobu šo rošrěčžeshčetaš,  
Š mēštu dele šladáščetaš.

„Šłaj, kaš šwony šwjatoš šwonja“,  
Španje šmjercži pomjeda,  
„Šudžo šłoš šaš' domoj honja,  
Wšcho šo š mērej podawa“.

Šdyž čžma mēšto pšchikrywášche,  
Šandžel španja šwój rōh wša,  
Na to mēšto wušypášche,  
Šudžom čžiche španje da.

W španju mēr a pošoj bēšche,  
W španju wšchitko wocžichnje,  
Štarošč, šorjo, šrudžba džěšche,  
Wšcho šo šmērowašo je.

Šdyž paš ranje šašo šwita,  
Wšchitzu šašo šlawaja,  
Šedyn druhoh' š šoža wita  
Š noweš možu žiwjenja.

Duž tón jandžel šmjercže šratrej  
Španja šrudny štoržeshche:  
„Mēšto, lud čže lubo matej,  
Njepšchecžela maja mje.

Šdyž do domu pšchidnu šudžom,  
Šłacž a šrudžba šbēhnje šo,  
Pšchede mnu šo boja wšchudžom,  
Šunjež Bōh mje poššak jo.

Ša jich š wēčžnom' španju wodžu,  
Škaž je Bōh mi pšchikášak,  
Wot nich wjele, hdyž š nim šhodžu,  
Bych šo radšcho wotehnaš.“

„„Šuby šratsje, njebudž šrudny““,  
Šandžel španja wotmolwi;  
„„Šo šu jenož čžłowške šłudy,  
Škaž šu šwětni šmyššeni.

Šunu tež čži šorje štanu,  
Šiz pšches šebje wuš'li šu,  
Š Božom' štrōnej wješ'le čžahnu,  
Bohu džak, čžješč špewaju.““

Ernst Šelaf.

### Wuššlyšchana džecžaza modlitwa.

W Petersšburgu, w rušowškim šłownym mješče, wumrje njedawno šastojnik a šawoštaji wudowu a šti džecžzi. Dokelž njebonan žane šamoženje mēš njebē, dha šnježeshche šurowa nuša w šej wošhrocženej šwójbje. Tu napiša jene džecžjo, šydomšlětny šólčžej, na papjerku šiščit, šotryž rěkašche: „Šuby Božo! Šwoja šotra čže jěšč, poščel mi šti šopeš, šo byč šhlēb šupicž móhš.“ Š tymle šiščitkom, šiz bē šawališ, bēžeshche šólčžej š najšbližšchemu šitšnemu šašchčžifej, šo by šiščit nutš tyšnyš. Šola šwojeje mólčžoščje dla

njemóžesche hač t kaščyžitej došahnyč. Pšchi tymle prózowanju wuhlada jeho jedyn duchowny, kotruž t hólzej pšchistupi a šo jeho woprašča, šcho jow čini. Hólcež potaša jemu šwój liščizit. Hdyž bė duchowny liščizit pšchecizitał, praščesche šo sa tej šhudej šwójbu a hdyž bė šo wo jeje nuly a sprawnosčzi pšchepošał, poščiczi wudowje nahladny dar. Tola t tym šo hiščyže šmilny duchowny nješpokoži. Na pšchichodnej nježeli wjedžešche wón dweju tych šhudych džeczi do zyrkwe a předomasche wo šmilnosčzi a šchesczižanškej lubosčzi a powjedasche potom tón podawł t tym šhudym hólczkom. Šlónčnje hromadžesche duchowny w šwojej wošadže sa tu šhudu wudowu a jeje džeczi a tu šmilne wutrobny nambachu 1500 rublow. Tał hu hólczkowa prošwa, kotruž bė w špomnjenym liščiziku wuprajit, wyšče wšchitkeho woczafowanja dopjelnjena.

### Šwěšdna nóz.

Wy šlěborne hwěžki  
Na módrinu šyte,  
Kiž pšchicze njebo,  
Kaž t rózemi kryte,  
A šymšku mi šwětlicze nóz;  
Wy lilije, rjeišche  
Hač semja je płodži,  
Šchtó jašnosč wam dawa,  
Wašč pucził wašč wodži,  
Šchtó měri a waži tu móž?  
    Bóh jeho je mjeno  
    A lubosč je luta,  
    Wón hiščyže je rjeišchi,  
    D wutroba hnuta,  
    A je tež twój wóž!

Wy blyščyžate wozki  
Na njebješkej ludy,  
Hdže t bydkom je paštý,  
Kiž paše wašč duzy  
A škubka a wobhlada wašč?  
Wy šbóžnišche bydka  
A rjeišche šwěty,  
Šchtó nad wami bydli  
A twari tam hěty  
A liczi tam lěta a čašč?  
    Zich mjeno je „šbóžni“,  
    Zich domy šu jašnosč,  
    Zich nejima horjo,  
    Zich doštatt je krašnosč,  
    Kiž čaka tež našč.

We njebješkim wěnzju  
Wy parlicžki drohe.  
Njej' blyščyženje šemšte  
Wšcho porno wam wbohe  
A džeczaza, šnadnuščka hra?  
A wam požadne wóčžo  
We nadžiji hlada —  
Šchtó kiwa wašč blyškot  
A prajicž mi žada?  
Ach, byl tež tam horjekach ja!  
    Kiž šwětko nam dał je  
    A wóčžo móhl štwaricž,  
    Čži potašał njeby,  
    Šchtož nječał čzi daricž:  
    Bóh w mozy wšcho ma!

### Budžeje jako džeczi.

Šo němškim.

To šlowo našcheho šbóžnika šmy hižo w našchim lubym „Bomhaj Bóh“ w hodownym čašču šlyščeli, ale wono je šlowo, kotrež šo nam hušto došč prajicž njemóže, a duž wěšče sa što njemějecze, lubi čžitarjo, hdyž wam dženska šašč praju.

Šhuda wudowa w Barlinje mi juntrócž powjedasche, kał je wot šwojeju džesczi w šwojej wulkej šrudobje namuška wješeka a štrošctna byč, runjež bė šo jej lubošne šlónčžo šady čžornych mrocžalkow šchowalo, runjež jej poršty bóle wot šchicža hač wot warjenja bolachu, dofelž šo w prošnych hornzach wjele waricž njeda: „Šsedžach juntrócž našymu popoščnju pšchi wofnje; wonkach dujesche wětr, ale nutščach w mojej wutrobje wichor štarosčjom hiščyže wjele móžnišchi šaščadžesche. Mój lubny mandželški bė mi wumrjel a nětko njemějach teje podpjeru wjazy, kotruž bėch pšchi nim měka; — mojej hólzaj bėšctaj lěto a štarškej a t tym tež wudawki sa njeju pšchiběrachu.

Ša jedyn dženi na njeju čžakach, hdyž měješctaj se šchule pšchiščiz. Ša bėch šama mačo wobjedowaka, to druge bėch sa njeju na blido šajika. Duž šlyščach jeneho wješeleho špěwajo po šchodže horje pšchiščiz. Wón bėšche mój mlóbschi, 8 lět štary šym. Bėšche pšchezo wješely a šastupnišchi mje pšchecželnje postrowi: „Bomhaj Bóh, luba maczi!“ Tón štaršchi, 10 lět štary, bėšche šhutnišchi, bóle šahněwany a mi wjazy štarosčje čžinjesche. Wón tež pšchiščiz. Mlóbschi bėšche hižo šwoje paczerje wušpěwał a šo sa blido šymł. Ša se štyšnej wutrobu pšchi wofnje šedžach šebi myšlo, hač tež šmětaj došč šo najěšč. „Maczi, ja šym jara hlódnny!“ a „tał mačo“, praji tón wjetšchi. Šeho šlowa mi do wutroby řěšachu a pšchi šebi myšlach: kajke budže hatle jutšje! Duž tón mjeišchi štaršchemu wotmolwi: „Tał mačo? najpředy paczerje wušpěwaj!“ Štaršchi na to džesche: „Budže pšches to wjazy?“ „Ně, ale štyty budžesč!“ A na to tón mjeišchi powjedasche, kał je jim dženska wučer w šchuli powjedat, šo je šnješ šesuf t mačo pokrotami a rybami wjele čžlowjekow našycził, dofelž je šo najpředy džakował a pokroty žohnował.

To bėšche mi předomanje, kajkehož hiščyže šlyščaka njebėch; wono moju wutrobu šapšchimny a da mi móž wěricž. Ša šastupich do mojeje komorki a šo modlach. Na druge dženi mējachmy tež šhlěba a mój štaršchi ženje wjazy prajit njeje: „Tał mačo?“ a ja wjazy šforžika nješym, ale šym šo šadžeržala po šnješowym napominanju: „Wšchitku wašču štarosč čžiščicze na mnje!“

W Draždžanach je šnaty magnetiseur Leo Hofrichtter šemrět. Tutón muž bėšche najpředy wučer na ratarškej šchuli w šakuskej byl. Tam šu jeho pšchypadnje na to ředžbliveho čžinili, šo ma wón w šwojimaj rukomaj, kaž do žyła w šwojim čžele wulku magnetišku móž, a šu jemu radžili, šo by wón ju našožował t hojenju. To je tež wón čžinil a w pošlěnišchich lětach w Draždžanach wjele ludžom pomoz a wuštrawjenje pšchinješł. Pšchi tym by wón se šwojimaj rukomaj t šaha po čžlowškim čžele dele jěl a šhoru by čžuł, kał wěšta horžota w jeho štawach nastawa. Ša wěž čžišče nicžo dale wulke abo njenaturške njeje. Šbóžny čžlowjek ma něšcho magnetišma w šebi. Šchtóž pał čžze druhich t tym lěkowacz, dyrbi jeho něšcho wjazy mēcž. Pšchenješe šo tajki magnetišmus na šhoreho, dha jeho krej w nim šašč bóle w žičach bėži a prawje bėžaza krej šhorosč wuštorfa. Š teho pšchiščiz, šo je Hofrichtter pšchede wščem drjenju a tym šhorosčžam, kiž se šaščazeneje řwě wuščadžaja, pomhačž móhl. Hušto šlyščimny, šo tež wšchelazy wješni ludžo se „žohnowanjom“ abo se „šchtrychowanjom“ pomhaju. Hdžež to čžinja, tam to tež žana kušarška móž njeje, ale tón šamy magnetišmus, kiž je Hofrichtter mět. Derje wščał je, šo je tajka pomoz sa tuni pjenješ doštacž tež sa tajke šhorosčje, sa kotrež haptyka žaneho šela nima.

„Bomhaj Bóh“ je wot nětko niz jenož pola šnješow duchownych, ale tež we wšchěch pšchewawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje doštacž. Na šchtwóřč lěta placzi wón 40 np., jenotliwe čžiška šo po 4 np. pšchewawaju.

Š. Šejlet. †